

5. OPINIONS, REFLEXIONS SOBRE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

La vida ha de ser una educació continua
Gustave Flaubert

5.1. PFI, JO PUC...

Fer un bon acompanyament a molts joves que en la seva majoria han tornat a estudiar, es troben fent formació professional, l'educació secundària a l'escola d'adults o estan treballant de manera continuada, alguns fins i tot tirant endavant la pròpia família, en edats que potser s'haurien d'estar divertint...

Quan feia poc que havia entrat a l'Institut Bellvitge, en el qual treballava uns anys, em van proposar de tirar endavant un PQPI que poc després es convertí en l'actual PFI. Jo fins aquell moment havia treballat a l'ESO, a Batxillerat i en acadèmies d'idiomes, no havia pensat mai que hi havia un grup de joves que es quedaven fora del sistema educatiu pel fet d'arribar a una edat límit per a l'ESO i no haver obtingut la titulació de secundària; alumnes que no tindrien cap oportunitat de tornar al sistema fins arribar als divuit anys, en una escola d'adults; juntament amb aquells joves, apareixien molts nous que feia molt poc estaven a l'Hospitalet de Llobregat, també joves amb necessitats especials, i una gran diversitat de nois i noies amb nivells molt diferents i històries personals complicades: podien aparèixer persones amb un nivell molt baix i persones amb un nivell molt alt, i també nois de fins a vint-i-un anys que havien treballat o que no havien fet res des que havien sortit de l'institut. Una diversitat que em va canviar la manera d'atendre l'alumnat i em va fer crear tot un conjunt de noves estratègies; em recordà la primera escola a la qual jo vaig assistir, al meu barri, a Canovelles, una escola en què un professor ensenyava a nens de diferents edats i nivells, com antigament.

La gestió del curs i l'ensenyament dels continguts acadèmics eren la meva feina, i la part pràctica amb ensenyament, en el nostre cas, de manteniment d'edificis, quedava en mans del meu company, monitor d'aquesta matèria. Ser tutor em permetia des d'un principi estar en contacte i conèixer aquests joves i les seves famílies, ja que havia de fer una entrevista inicial, en la qual poder reconèixer que hi havia una intenció clara cap a l'especialitat, que després, un cop superada, podien enllaçar amb formació professional de grau mitjà, l'escola d'adults o el món laboral, i per fer aquest salt tenien moltes facilitats.

Des d'aquesta gestió i les moltes hores de tutoria grupal i individual, i de treball amb la família, anàvem fent camí en el canvi cap a un grup de persones responsables i també en la millora de les seves capacitats.

Algunes de les idees que són molt clares en molts d'aquest alumnes és el "jo no serveixo", "jo sóc tonto" i també el "jo no puc". Situacions familiars i escolars que portaven a tenir aquests pensaments convergien a classe, i nosaltres fèiem una feina clara per modificar aquestes estructures mentals que encara no estaven fossilitzades, és a dir, que encara es podien canviar. Actualment, molts alumnes ja no poden dir "sóc tonto" i això ho han canviat per "jo puc".

El camí no era fàcil, tot un any amb classes de diferents matèries, i taller, un horari intensiu i uns requeriments importants com l'assistència i la puntualitat, les grans columnes del curs, obligatòries per a ells, ja que en un moment del període havien de fer-se responsables de treballar com a auxiliars en una empresa, i llavors no es podia arribar tard ni faltar; les empreses són dures en aquest sentit i de seguida podien fer fora l'alumne, però passava que la gran majoria ho complia, i l'estudiant era valorat com a apte o no apte, ningú mai no va suspendre, el treball de fer-los responsables donava resultats. I tots sabien que les irregularitats podien portar a l'expulsió del curs. Hi havia aquí també l'important treball del monitor que durant les pràctiques anava visitant i gestionant el bon treball dels nois a les empreses.

Tal com era jo, vaig haver de ser molt flexible i aprendre a ser molt dur amb alguns d'aquells alumnes, i quan dic dur, vull dir també just;

la diversitat feia que es trobessin "febles i molt forts" en el mateix espai, i si el treball amb els primers podia ser complicat però senzill, amb els segons era amb confrontació, i la relació entre ells també podia arribar a ser complicada. Amb això, jo crec que l'amor i la duresa cap als altres han estat els meus aliats durant aquests cursos. Fer-me respectar i a la vegada poder estimar-los com a éssers humans, des de la desconfiança que ells tenen, m'ha permès fer un bon acompanyament a molts joves que avui dia es valoren millor i que en la seva majoria han tornat a estudiar, es troben fent formació professional, l'educació secundària a l'escola d'adults o estan treballant de manera continuada, alguns fins i tot tirant endavant la pròpia família, en edats que potser s'haurien d'estar divertint.

He d'agrair que tot el conjunt de funcionaris, professors, formadors, monitors i treballadors que estan amb aquest col·lectiu han estat, per mi, molt competents; com una família, i la seva ajuda ha estat molt clara cap a les meves inquietuds.

Joan Carles Arévalo Beteta
professor PFI de l'INS Bellvitge

5.2. FORMACIÓ PROFESSIONAL, ANÀLISI I PROPOSTES

Privilegiar de manera exclusiva la professionalització dels estudiants significa perdre de vista la dimensió universal de la funció educativa de l'ensenyament.

Des de fa anys es parla de la necessitat de potenciar els estudis d'FP com a solució a la sortida de la crisi econòmica i com l'opció més vàlida per obtenir ocupació. La formació professional és considerada, de forma pràcticament unànime, com un dels temes de gran transcendència per al futur professional dels individus, la competitivitat de les empreses i el desenvolupament dels països. Parlar sobre la importància de la formació professional per atribuir-li la solució a tot tipus de problemes constitueix un dels tòpics emprats amb més freqüència. Sembla que tot es pot resoldre a través de la formació professional, però són veritats a mitges.

Per aconseguir aquells objectius (sortida de la crisi i obtenció d'ocupació), s'han implantat uns plans d'FP al servei de les empreses, més que al servei de l'educació i formació de les persones. Com ja ens alertava Carlos Fernández de Liria en *Escola o barbàrie*, "la pretensió de convertir l'escola en una fàbrica de mà d'obra és una barbaritat". Però en aquesta línia han anat encaminades totes les modificacions de l'FP des de la LOGSE. En el currículum ha desaparegut tot tipus d'ensenyaments de caràcter matemàtic, lingüístic o social i s'ha convertit aquest nivell en més formació professional i menys formació o educació. Es configura, així, una FP en exclusiva de crèdits professionals i laborals.

Arribats a aquest punt, convé diferenciar entre **educació, formació i formació professional**, conceptes que molt sovint s'utilitzen de forma indistinta però que tenen significats diferents. L'educació fa referència a l'objectiu prioritari de desenvolupar les capacitats d'aprenentatge i de coneixement generals de l'individu. Una persona s'educa quan va adquirint les capacitats instrumentals per conèixer i interpretar el seu entorn. Bàsicament, l'educació ofereix a l'individu respostes als «perquè» de la seva vida, del món i de la societat en què viu. En canvi, la **formació** és més específica, prepara els individus prioritàriament per adquirir competències destinades al

desenvolupament de la seva vida professional en un sentit ampli, no només laboral. L'educació tendeix a desenvolupar el «saber» i la formació, el «saber fer» o el «com». Tots dos conceptes no són antagònics, sinó molt sovint complementaris. En l'educació d'una persona també s'adquireixen coneixements pràctics directament aplicables en la vida professional i, al contrari, la formació també amplia les capacitats genèriques d'aprenentatge d'una persona. L'educació i la formació es diferencien en relació amb els seus objectius finals i perquè l'educació no caduca.

En aquest context, la formació es refereix a l'ensenyament per adquirir coneixements que s'apliquen a curt termini en la resolució de problemes concrets, donant resposta a les necessitats de l'entorn laboral. Es diferencia així del concepte educació, entès com a incorporació de valors i amb efectes a més llarg termini. Determinats aprenentatges poden oblidar-se, però l'organització de la capacitat d'aprendre perdura en el temps. En canvi, les competències adquirides a través de la formació, si no es practiquen, s'oxiden i es tornen obsoletes.

S'entén per **formació professional** aquella formació adreçada directament al desenvolupament d'una professió o un ofici determinats. El concepte més ampli de formació designa tots els aprenentatges específics que una persona pot adquirir al llarg de la seva vida, que, encara que no estiguin directament relacionats amb l'exercici d'una professió, tenen a veure amb competències que existeixen al món laboral (Oriol Homs, *La Formació Professional a Espanya*, 2012).

Per potenciar aquest tipus de formació professional, s'han dissenyat plans, lleis i decrets al servei exclusiu dels plans productius de les empreses i no al d'educació de les persones. Interessen més les competències professionals a curt termini que l'educació i formació a llarg termini. S'ha orientat l'FP en funció dels interessos empresarials i productius del moment. El perill d'aquest tipus de formació professional és el que ens assenyalava Zygmunt Bauman (*Treball, consumisme i nous pobres*): "El problema central era obligar la gent a bolcar la seva habilitat i el seu esforç en el compliment de tasques que uns altres li imposaven i controlaven, que mancaven de sentit

per a ella. La solució al problema va ser l'engegada d'una instrucció mecànica dirigida a habitar els obrers a obeir sense pensar, al mateix temps que els privava de l'orgull del treball ben fet i els obligava a complir tasques el sentit de les quals se'ls escapava.”

Vegem quines han estat aquestes reformes i les seves conseqüències. La Llei Orgànica 5/2002, de les Qualificacions i de la Formació Professional té per objectiu l'ordenació d'un sistema integral de formació professional, qualificacions i acreditació, que respongui amb eficàcia i transparència a les demandes socials i econòmiques, i integra els tres subsistemes (reglada, ocupacional i continuada) de l'FP. En donar un paper important als sindicats i organitzacions empresarials en la formació, ha suposat a la pràctica una font de corrupció. Va permetre que els cursos de formació ocupacional o contínua es convertissin en una forma de finançament encobert de sindicats, fundacions i partits.

A Catalunya, la Llei 10/2015, de 19 juny, de formació i qualificació professionals permetrà, en principi, “fomentar l’ocupació i la millora professional i una millor formació per a l’ocupabilitat i la competitivitat empresarial. S’integraran la formació professional inicial i la formació professional per a l’ocupació i ha de permetre donar una resposta integral a totes les necessitats de formació i qualificació professional de les persones i de les empreses”. El seu objectiu fonamental és formar professionals per “adaptar-se a l’evolució del mercat laboral”.

La llei crea la Comissió Rectora del Sistema de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya i s’adscriu al Departament de la Presidència; com també es crea l’Agència Pública d’FQPC. La llei desplaça el centre de gravetat de la Formació Professional, del Departament d’Ensenyament al Departament de la Presidència o al Departament d’Empresa i Coneixement (abans Empresa i Ocupació). Les decisions les prendrà una Comissió Rectora que dependrà de Presidència i estarà formada per Generalitat, sindicats i empreses. La llei suposa el reconeixement definitiu de la formació dual.

Els continus informes de l’OCDE sobre educació ens alerten de la necessitat de prendre de debò les reformes de l’educació en general i de

la formació professional especialment. Així, en l'últim de 2016, assenyala el següent: "Als països de l'OCDE, el 35% de mitjana dels joves de 15 a 19 anys estaven matriculats en programes generals de segona etapa d'educació secundària i un altre 25%, en programes de formació professional, dels quals el 7% estudien programes mixts impartits al centre educatiu i en el lloc de treball (dual). A Espanya, aquestes proporcions són del 47%, 13% i 0,2%, respectivament. Així mateix, el país compta amb una de les proporcions més baixes d'estudiants de 15 a 19 anys matriculats en programes de segona etapa d'educació secundària de formació professional entre els països de l'OCDE." En aquests nivells d'edat, a Espanya hi ha un 14% menys d'alumnat a FP (CINE 4, GM) que en la mitjana de l'OCDE. I solament el 0'2 ho fan en formació dual. L'orientació de l'informe és clara: "la formació professional i la capacitació laboral poden proporcionar rutes més directes al mercat laboral".

Així doncs, sense caure en demagògies fàcils, és recomanable que es parli de la formació professional, però molt més important és que s'utilitzin esforços i recursos.

Dos anys després d'haver estat aprovada la llei, el desplegament de la Llei catalana d'FP continua aturat, i existeix una descoordinació palpable entre els diferents departaments implicats. El 2009 va ser l'any de més inversió educativa respecte del PIB a Espanya, 4'95%, lluny del 6% recomanat i necessari. Avui la inversió no arriba al 4'3% del PIB. La inversió en formació ocupacional s'ha reduït en més d'un 60% des de 2009. Les empreses espanyoles només inverteixen en formació un 0'2% de la seva massa laboral, lluny de la inversió del 0'8% alemanya i del 0'7% que es cotitzen per a formació entre la persona treballadora i l'empresa.

Amb aquestes dades, la relació de l'EPA entre formació i ocupació és lògica: "S'observa, que el temps que triguen a trobar feina les persones demandants d'ocupació és inversament proporcional al seu nivell de formació," i que un % elevat de la població en atur es troba sense cap capacitació professional reconeguda.

- Les taxes d'atur més elevades es registren en col·lectius amb formació bàsica.

- Les taxes d'activitat més elevades es registren en persones que han finalitzat l'ensenyament secundari superior i s'han format en ciències, mecànica i electrònica, indústria manufacturera i construcció, en agricultura, i salut i serveis socials.

En el cas dels joves, encara que l'atur està afectant tots els nivells per igual, la manca o deficiència en la formació és una de les causes de la desocupació. Igual que en la resta de la població, és en els nivells d'estudis més baixos on es concentra el major nombre de persones en atur.

I és aquí on hem de parlar de la importància de la formació permanent i de la qualificació i requalificació de treballadors i treballadores; són els ensenyaments de Formació Professional als centres educatius els que poden donar una resposta adequada i de qualitat a la població. No hem d'oblidar la importància d'una excel·lent orientació i assessorament per a l'elecció d'un itinerari formatiu-professional adequat a cada persona.

Després d'aquesta anàlisi i reflexions, algunes propostes per a la millora de l'educació i de la formació professional:

- Potenciar la formació professional tot superant el menyspreu que s'ha imposat en les darreres dècades sobre aquest tipus d'educació. Apostem per un model de formació professional que, encara que estigui lligat al món laboral, tingui una visió global i no estigui dominat per l'empresa privada.
- Incrementar el PIB en educació fins al 6%.
- Incrementar les inversions (no pas la despesa) de les empreses en formació fins a arribar al 0'8 de la massa salarial.
- Introduir crèdits per a l'adquisició de competències matemàtiques, lingüístiques i socials en els cicles formatius.
- Potenciar i fomentar la reincorporació al sistema educatiu-formatiu en les diferents etapes de la vida i especialment de les persones que no han aconseguit nivells que acreditin la competència professional. Per a això, cal la creació de la figura del pro-

fessional-tutor, que acompanyi les persones en aquesta etapa de cerca de noves oportunitats educatives i formatives, assessorant en l'elecció d'un itinerari formatiu-professional adequat a cada persona.

- La Formació Professional té un component professional i educatiu que només pot quedar garantit dins del Departament d'Ensenyament. L'Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals ha d'estar adscrita al Departament d'Ensenyament i no a Conselleries com a Presidència o Ocupació, perquè això seria el primer pas cap a l'externalització i la privatització del servei públic de l'FP.
- Els serveis bàsics, els centres de la xarxa del sistema i el conjunt d'actuacions, serveis i programes de formació i qualificació professionals del sistema educatiu i de la formació per a l'ocupació (ocupacional i contínua), promoguts i sostinguts amb fons públics, han de ser de caràcter gratuït, i la seva acció ha de pivotar sobre els centres públics d'FP del Departament d'Ensenyament, amb el seu professorat, tallers, laboratoris i infraestructures.
- Evitar que l'FP Dual acabi transformant aquest tipus de formació en una modalitat controlada pel sector privat, guiant-se per les necessitats a curt termini del mercat i no pas per una estratègia formativa a mitjà i llarg termini.
- Garantir una formació professional gratuïta i de qualitat, amb una oferta suficient que cobreixi la demanda, que garanteixi una bona formació i educació, un increment de la qualificació dels llocs de treball i que asseguri la remuneració i cotització de les pràctiques i el treball estable per a l'estudiant.
- Dotar de professionals necessaris per millorar la qualitat d'aquesta etapa educativa. Amb hores lectives d'atenció a l'alumnat, desdoblaments i hores de coordinació.
- Establir proves de capacitació i habilitacions, estudiar casos d'equiparació d'exempció per experiència docent, segons formació universitària o equivalent dels docents del cos de PT, tal i com han fet altres comunitats autònomes.

- Reconèixer els serveis prestats per docents que imparteixen PQPI-PFI.
- Negociar, modificar i millorar els requisits acadèmics i professionals per poder impartir determinades especialitats de formació professional, ja que la realitat està demostrant la dificultat per trobar especialistes adequats en determinades especialitats. Tot això dins de la normal publicitat, capacitat, idoneïtat i mèrits necessaris per poder accedir a aquestes places.
- Fer formació pedagògica i didàctica equivalent. Convocatòries extraordinàries de formació pedagògica adaptades a la disponibilitat i formació del professorat (modalitats semipresencials i a distància).

Vull acabar amb paraules de Nuccio Ordine al Manifest de la utilitat de l'inútil: "Seria absurd posar en dubte la importància de la preparació professional en els objectius de les escoles i les universitats. [...] Privilegiar només la professionalització dels estudiants significa perdre de vista la dimensió universal de la funció educativa de l'ensenyament: cap ofici pot exercir-se de manera conscient si les competències tècniques que requereix no se subordinen a una formació cultural més vasta, capaç d'animar els alumnes a conrear l'esperit amb autonomia i donar lliure curs a la curiositat".

José Manuel Rubio Pérez
professor, membre del Sindicat CGT

5.3. UN DESIG DE FORMACIÓ

Hem de transmetre als joves que mai deixaran d'estudiar i d'adquirir coneixements. Perquè la societat avança molt de pressa i la tecnologia també, i, per tant, caldrà anar adaptant-se formativament a tots aquests canvis.

Veritablement un desig de canvi, sempre donem voltes al mateix però res no canvia. Què hem de fer perquè no estiguem sempre dins de la mateixa roda? Doncs la solució és fàcil, canviar el discurs i la visió de les coses. Taules de debat, les que vulguis, però realment alguna cosa canvia? Potser no es parla del tema en positiu. Són molts anys fent el mateix i potser serà hora de sortir del forat en què estem. Primer de tot, la societat està preparada per canviar? Jo crec que sí, però possiblement hi intervenen molts factors i el més dolent és el polític.

Separem, doncs, d'una vegada aquest aspecte i possiblement sortirem del forat. La formació professional és la millor opció des de fa molt de temps, la societat comença a ser-ne conscient. Però encara ens posa tristos que hi hagi cicles formatius que no s'omplen d'estudiants i s'han de treure els ventalls d'opcions per aquest motiu. Trist. Realment no s'omplen perquè no hem sabut fer-la atractiva, la difusió no és la correcta. Potser estem encallats a fer sèries televisives, amb una marcada imatge de l'estudiant de carrera i batxillerat, valorant l'opció dels estudis superiors sempre com a millor. Fan concursos televisius que el que fan és omplir cicles formatius de cuina, no per ser bon cuiner sinó per sortir a la televisió. Parlant amb l'encarregat dels cicles formatius d'hostaleria fa 3 anys, m'explicava que no tenia manera d'omplir-los, ningú no volia ser cuiner. Ser cuiner és complicat i molt sacrificat, com molts oficis, però realment meravellós com molts oficis. Tothom val per ser cuiner? Doncs possiblement no, però tothom voldrà sortir a la televisió o es pensa que tenir una estrella Michelin és fàcil. El fet de tenir un premi a l'actuació del millor ofici és bo. Hem de buscar més premis per valorar els estudis de cicles formatius d'inici. Potser al millor en electricitat, lampisteria, fusteria, pintura, metall, i així un infinit de meravellosos oficis. Fem, doncs, que canviï la nostra manera de veure la formació professional, i també que canviï la manera com ens jubilem. En els

oficis esmentats, una persona de 67 anys, que ha treballat físicament, està molt castigada. Hi ha molts oficis que requereixen un esforç físic important i és molt dur treballar 8h cada dia, perquè el nostre físic es va deteriorant amb els anys. No mirem la jubilació com el final, sinó com el principi d'una nova etapa. Si poguéssim fer que cada persona més gran dels nostres oficis (amb una edat compresa entre els 60 i els 67) es dediqués un temps del seu horari laboral, adaptant-lo a la formació dels nous talents entrants, seria una simbiosi perfecta. Tancaríem un cicle perfecte.

Fer que aquest talent acumulat de tants anys sigui traslladat a la nova persona entrant, en una etapa de dos o tres anys. Amb una dedicació laboral d'unes cinc hores seria perfecte. Sóc un ferm defensor de la Formació Professional, ara Mòduls. Cal entendre que la societat en què vivim té una demanda de treball molt gran de formació professional. Compensem la demanda amb la formació dels joves, els orientem a escollir quan toca el que volen fer, per estudiar i després treballar, on tindran més oportunitats laborals perquè el mercat és el que demana. Fem jornades de portes obertes a les empreses, que els joves visitin les nostres empreses i vegin què és el nostre ofici. Que coneguin realment com és allò que es fa tècnicament, perquè requereix complexitat. Nosaltres, des del nostre col·lectiu d'empresaris instal·ladors, oferim les nostres empreses perquè el jovent les visiti. Reclamo també que tinguem un estand a les fires de l'educació per oferir informació als joves sobre el nostre ofici. Si realment hi som presents, els joves vindran.

Organitzem jornades de visites per part nostra als instituts per divulgar-hi la formació professional i que els joves coneguin les titulacions i a quines empreses podran prestar servei. Si tot això ho fem bé, realment la formació professional funcionarà i serà en el futur l'opció més valuosa de la societat. Sense descartar, en cap cas, la formació superior, que una vegada assolits els coneixements en els Mòduls, sempre es podrà continuar aprenent amb un grau. Cal incidir que hem de transmetre als joves que mai no deixaran d'adquirir coneixements. Perquè la societat avança molt de pressa i la tecnologia també, i, per tant, caldrà anar adaptant-se formativament a tots aquests canvis. Per això la necessitat, per part nostra, de fer cursos de reciclatge i de reorientació forma-

tiva, per anar adaptant els joves a la vida laboral i a les noves tecnologies i aplicacions.

Ramón Casas Sampedro
President d'APEI

5.4. L'EMPRESA I LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

Generar un impuls a la productivitat i competitivitat de les nostres empreses i minimitzar el risc d'exclusió social dels ciutadans.

Els països avancen en la mesura que avança el seu coneixement, les empreses són més competitives si el seu capital humà també ho és i sens dubte la formació, entesa com un procés d'adquisició de competències al llarg de tota la vida professional, hi juga un paper determinant.

Si analitzem dades de diferents organismes —Eurostat, Cedefop, Fòrum Econòmic Internacional, OCDE, entre d'altres—, observem un sensible desequilibri, respecte de països de la Unió Europea amb els quals competim, en dades tan sensibles com taxa d'abandonament escolar, ocupació juvenil, aturats majors de 45 anys, idiomes i, segons la Nova Agenda de Capacitats per a Europa, un 40% dels empresaris, també en el nostre territori, manifesten tenir dificultats per trobar treballadors amb les qualificacions adequades que permetin créixer i innovar a les empreses, mostren debilitat per l'emprenedoria i per l'adaptació a les necessitats canviants del mercat laboral.

D'altra banda, si analitzem la demanda del mercat de treball, podem observar el desajust important amb titulats de Formació Professional, especialment en especialitats tècniques.

Països del nostre entorn, els nostres competidors més immediats, han sabut reaccionar a través d'una profunda reflexió sobre el seu sistema educatiu i formatiu i han posat al centre del debat de la Formació Professional a l'empresa, ja que és aquesta la que sap el que necessita i, per tant, és més propera a la realitat de la qualificació de les persones i la seva ocupabilitat.

En aquest sentit, cal entendre el Sistema de Formació Professional i l'Empresa, binomi clau, de corresponsabilitat, que ens hauria de portar a millorar la competència del nostre capital humà,

l'ocupabilitat de les persones i, com a conseqüència, generar un impuls a la productivitat i competitivitat de les empreses i minimitzar el risc d'exclusió social dels ciutadans.

Em centraré en cinc aspectes estructurals que, des del meu punt de vista, s'han d'abordar de manera immediata i que poden oferir un canvi sensible de la situació:

- Integració de la Formació Professional, que permeti als ciutadans flexibilitat per a la seva qualificació.
- Governança del Sistema de Formació Professional, en la qual sens dubte ha de participar de manera executiva l'empresa, almenys en les polítiques, l'estratègia i la planificació.
- Acreditació de l'experiència professional i de la formació no formal, que permeti situar, reorientar i augmentar la qualificació de les persones.
- Orientació professional, element clau per a la presa de decisió dels ciutadans, transparent i a temps.
- Augment dels programes de formació i treball, especialment la Formació Professional DUAL, minimitzant així les altes taxes d'atur juvenil.

Hi ha solució, però ha de ser consensuada per tots els actors que intervenen en el sistema i no sotmesa als temps polítics, estable, avaluable i alhora dinàmica i flexible d'acord amb els canvis en els sistemes productius i mercat laboral.

Manuel Rosillo López
President AEBALL

5.5. A L'INS PEDRAFORCA, FORMACIÓ PROFESSIONAL EN ALTERNANÇA I DUAL: WIN-WIN.

La formació professional dual aposta per augmentar la col·laboració, entre els centres de formació professional i les empreses, durant el procés formatiu de l'alumnat.

Cada curs es graduen milers d'estudiants de formació professional que han adquirit la competència professional per desenvolupar la seva professió i, per tant, la podrien exercir en el món laboral just a continuació. En aquest sentit, el principal repte de la formació professional és adaptar-se contínuament a les necessitats del teixit empresarial i del mercat. En massa ocasions, una formació professional allunyada de l'empresa no s'adequa prou a les necessitats específiques d'un món laboral en continu procés de redefinició i amb necessitats canviants.

Amb l'objectiu de donar resposta a aquestes necessitats, la formació professional dual aposta per augmentar la col·laboració, entre els centres de formació professional i les empreses, durant el procés formatiu de l'alumnat. D'alguna manera, mitjançant l'ensenyament en dual les empreses recuperen la figura de l'aprenent: l'alumne s'incorpora a l'empresa amb uns coneixements previs de la seva futura professió i roman a l'empresa prou temps perquè a aquesta li sigui rendible una major implicació en la formació de l'encara estudiant per a un lloc de treball concret. Això implica que les empreses incorporen a la seva plantilla persones que ja són productives en un període de temps raonablement curt i assumible per l'empresa a causa de la seva qualificació professional.

La formació professional en alternança combina la formació acadèmica en un centre educatiu amb la l'aprenentatge en una empresa.

A Catalunya en podem trobar dos models:

1. Formació en alternança simple: consisteix en la combinació de la formació acadèmica i l'estada a l'empresa, sense que comporti un reconeixement acadèmic de l'activitat desenvolupada durant aquesta estada. En aquest cas, l'aprenent ha d'estar contractat per l'empresa.

2. Formació en alternança dual: consisteix en la combinació de la formació acadèmica i l'estada a l'empresa, amb un reconeixement acadèmic dels coneixements adquirits durant aquesta estada. En aquest cas, l'alumne-aprenent està a l'empresa amb un contracte per a la formació o amb una beca.

Quan l'empresa acull un alumne, li assigna un lloc de treball amb unes tasques determinades i adients, prèviament consensuades amb el centre educatiu. El seguiment i valoració dels aprenentatges adquirits per l'alumne es fa de forma conjunta entre l'empresa i el centre educatiu.

No hi ha dubte que aquest model d'ensenyament de la formació professional és avantatjós, tant per a l'alumnat com per a les empreses, i de forma implícita per a la societat. Les empreses participen en la formació dels futurs treballadors del país, adaptant-los a les seves necessitats i a les del sector, tot afavorint el relleu dels treballadors jubilats.

Per als alumnes suposa un aprenentatge real mitjançant una immersió, d'una durada aproximada d'un any, en el propi sector, tot afavorint-ne la inserció laboral. L'alumne format per una empresa determinada esdevindrà molt possiblement un treballador d'aquesta empresa una vegada hagi finalitzat el cicle formatiu que estava cursant. Alhora, per tant, li suposa un reconeixement de l'activitat que desenvolupa en l'empresa. No està portant a terme "les pràctiques" (nom popularitzat de la Formació en Centre de Treball) per obtenir el seu títol i abandonarà l'empresa passat el període establert, independentment de la valoració de la seva estada. Ans al contrari, l'empresa li reconeix la implicació en el seu bon funcionament obrint-li una nova perspectiva laboral.

Actualment aquest model és la gran aposta de la Formació Professional; així ho demostra el fet que cada curs hi ha més alumnes que segueixen els seus estudis en aquesta modalitat. Una modalitat on tothom, centres educatius, alumnes i empreses, hi surt guanyant.

Esther Barceló Claverol, cap d'Estudis de Cicles
Bernat Juan Mas, director de l'INS Pedraforca

5.6. ORIENTACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL

Cada vegada és més necessari disposar d'un servei d'orientació en els centres de formació professional.

És important millorar l'orientació per accedir a la formació professional?

La resposta a aquesta pregunta seria un sí rotund. És molt important que les persones que volen accedir a algun cicle formatiu coneguin amb claredat el perfil professional de l'ocupació que desenvoluparan i les competències professionals i personals necessàries.

Al començament de cada curs trobem casos de persones que s'han inscrit en un cicle però a les quals resultarà impossible adquirir les competències necessàries per a les tasques que hauran de dur a terme. També hi ha alumnat que s'adona que la formació i la professió no satisfan les expectatives que tenien. Creiem que aquestes situacions es podrien evitar amb una millor orientació abans de fer la tria definitiva del cicle.

L'orientació ajudaria a prevenir l'abandonament i evitaria la pèrdua d'un curs a aquest alumnat. A més a més, ajudaria a cobrir les places vacants amb persones que potser s'ajusten millor al perfil però que, en tenir menys nota, no han pogut accedir al cicle desitjat.

Durant l'ESO es realitzen accions d'orientació, però, en darrer terme, la decisió correspon a cada persona i, en ocasions, l'elecció d'un cicle no coincideix amb la proposta que se li ha fet. Per altra banda, cada vegada hi ha més persones que es reincorporen al sistema educatiu des del mercat laboral, buscant la professionalització i fugint de la precarietat. Per a aquests casos, es disposa de serveis d'informació i orientació que poden ajudar en la presa de decisions, però moltes de les persones que accedeixen a cicles no han rebut aquest assessorament. La majoria de vegades, l'única informació que han rebut és la que es pot trobar a internet, més o menys encertada,

però que fa una orientació unidireccional sense prioritzar les habilitats i capacitats per a una elecció més adequada.

Actualment, l'únic criteri per accedir a un cicle formatiu és la qualificació numèrica de l'expedient, i aquest no és un criteri que tingui relació amb l'orientació professional. No té res a veure amb les capacitats, les habilitats necessàries, els interessos, el coneixement del perfil professional... Tampoc no demostra que la persona hagi rebut una orientació mitjançant la qual se li recomani aquesta formació.

És important millorar l'orientació durant la formació professional?

A l'inici de cada curs rebem alumnat que comença un cicle i que no ha estat ben orientat. Davant d'aquesta situació, cal fer una reorientació amb l'objectiu que aquestes persones puguin seguir una formació més adequada a les seves capacitats i interessos. A finals de setembre o primers d'octubre, si és possible, se les orienta cap a altres estudis més adequats, però la majoria de vegades no es pot fer per manca de places. Aquesta circumstància fa que perdin un curs o bé que continuïn matriculades sense cap motivació pel que estan fent i amb una manca de competències que és difícil de superar.

Aquestes accions de reorientació es porten a terme des de l'acció tutorial, però en ocasions els tutors i les tutores no disposen dels coneixements per acompanyar l'alumnat i fer una bona reorientació del seu itinerari professional i formatiu. Per altra banda, els canvis recurrents que es donen en el sistema educatiu, la diversitat d'opcions educatives i els canvis en el mercat laboral fan encara més difícil aquesta tasca.

En l'FP no existeix cap càrrec o persona que tingui reconeguda les funcions d'orientació i que, per tant, disposi d'un temps per fer aquesta tasca, com sí que passa en altres etapes. Tampoc no hi ha professorat que s'encarregui de l'atenció a la diversitat, i, durant els últims cursos, ens estem trobant persones que necessiten una atenció especial. Considerem que, encara que es tracti d'estudis postobligatoris, no hem de descuidar que oferir una bona atenció a la

diversitat i una bona orientació representa un benefici per a l'alumnat i per al centre, a més d'un aprofitament adequat dels recursos educatius, ja que es pot prevenir l'abandonament.

Dins dels cicles formatius tenim el mòdul de FOL (Formació i Orientació Laboral), però en alguns cicles aquesta matèria s'ofereix a 2n perquè l'alumnat està més a prop de la incorporació al mercat de treball. El professorat de FOL té assignades unes funcions docents, i el contingut que ha d'impartir està relacionat amb la incorporació al mercat de treball, el dret laboral i la prevenció de riscos. Dins del primer bloc, el d'incorporació al mercat de treball, sí que es treballa el projecte professional, però aquest professorat no té assignades tasques d'assessorament a la tutoria ni d'atenció a l'alumnat.

Una bona orientació en els cicles formatius pot ajudar l'alumnat a establir un ordre de prioritats i a valorar més el fet de finalitzar el cicle i no abandonar-lo per feines precàries, les quals poden perjudicar l'arrencada d'un itinerari professionalitzador que els permeti millorar la seva posició en el mercat de treball.

Per aquestes raons, reivindicuem dins dels centres d'FP una figura que faci funcions d'orientació professional i que també col·labori amb la coordinació d'FP en la tasca d'apropar la formació professional al mercat laboral, donant a conèixer els cicles formatius i detectant demandes i necessitats per tal de millorar la formació que s'ofereix als instituts. Actualment, la coordinació d'FP disposa d'una dotació d'hores clarament insuficient, ja que només permet gestionar les pràctiques.

Un altre aspecte a tenir en compte són els canvis que s'estan donant en l'FP, que permeten realitzar uns estudis i obtenir una titulació per vies molt diferents. Ens estem referint a les mesures flexibilitzadores: modalitat presencial, semipresencial i a distància, FP dual, accés des del mercat laboral (acreditació de competències, serveis d'assessorament i reconeixement), proves lliures per a l'obtenció de títols, integració dels dos sistemes de l'FP (formació professional reglada i formació professional per a l'ocupació —formació contínua i ocupacional). Moltes possibilitats que sovint no es coneixen prou bé i que poden representar unes bones alternatives per a l'alumnat de

cicles o per als futurs alumnes, que podrien fer itineraris més ajustats a la seva situació.

Per tot l'exposat anteriorment, creiem que cada vegada és més necessari disposar d'un servei d'orientació en els centres de formació professional. Aquest servei ha d'anar adreçat a l'alumnat del centre, però també a les persones interessades a cursar els cicles que s'hi imparteixen, i a donar suport a l'acció tutorial. Amb l'objectiu d'oferir una resposta a aquestes necessitats, l'Institut Can Vilumara va apostar per la creació d'un servei d'informació i orientació professional (SIOP) que orientés l'alumnat i donés suport a la tasca de l'acció tutorial. Tot i això, les hores que es destinen a aquest servei sempre depenen de la voluntat del centre i de l'existència o no d'altres necessitats que es puguin considerar més rellevants. Per tant, és molt important consolidar aquest tipus de serveis a través del personal i del reconeixement necessari per desenvolupar les tasques de forma estable en els centres educatius d'FP.

Eulàlia Franquesa Niubó i Mª José Ruiz Sánchez,
amb la col·laboració de **Jaume Saurí Carol**
SIOP, Servei d'informació i orientació professional
INS Can Vilumara

5.7. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I LES FAMÍLIES

La Formació Professional va ser estigmatitzada durant molt temps i aquesta mena de prejudicis sovint s'instal·len a l'imaginari col·lectiu; en les famílies no ha estat una excepció.

Quin rol juguen les famílies en la Formació Professional?

El fet que una etapa educativa no sigui obligatòria per decisió de qui marca la política educativa comporta sovint la percepció que no cal més acompanyament a l'alumne que el seu propi camí. En el cas de la Formació Professional, etapa educativa amb trets clarament competencials, encara es fa més necessari aquest acompanyament de la família i, en darrer terme, de les AMPA com a espai de suport.

Quan un jove inicia la Formació Professional, hi diposita les seves expectatives de futur. Parlem d'una opció escollida per ell i compartida en l'entorn familiar. Pel jove representa una aventura personal, escollir i seguir un itinerari que el conduirà al món laboral, s'haurà d'anar obrint pas en aquest món a través dels coneixements que anirà adquirint a més de l'experiència professional futura.

Quant a la decisió prèvia, els pares i mares juguen un paper important. La Formació Professional va ser estigmatitzada durant molt temps i aquesta mena de prejudicis sovint s'instal·len a l'imaginari col·lectiu; en les famílies no ha estat una excepció. Escollir vol dir també apostar per la decisió presa pel fill o filla i les seves il·lusions. Les seves expectatives vindran en part per aquesta motivació, tan lligada a l'apoderament adolescent.

Es presenten molts reptes: disgregació territorial dels centres, criteris d'accés, primeres incerteses de la nova etapa, itineraris que es van ramificant, etc.

Què representa l'acompanyament familiar?

Representa fer un pas al costat, de vegades invisible, amb l'objectiu d'ajudar, motivar i reconèixer l'esforç del fill o de la filla. Fins i tot

en decisions futures d'accés a altres etapes educatives que permet la Formació Professional. Cal remarcar que aquesta accessibilitat és un valor afegit, sobretot en una etapa en què els joves han de començar a aprendre a incorporar-se al món adult.

L'acompanyament familiar representa, en aquest punt, facilitar-los trobar les finestres d'oportunitats que es presenten i una bona manera d'unir esforços és a través de pares i mares organitzats en AMPA per poder compartir experiències, coneixements i recursos.

Com deia, el creixement personal dels adolescents i joves, en aquesta etapa educativa, va de la mà del creixement professional i la confluència d'ambdós suposarà un èxit assolit.

Núria Muñoz Juan i Nacho Pallàs Cardona
de FaPaC

5.8. EL CICLE DE MEDI AMBIENT

*Centenars de persones de diversa edat i procedència,
amb interès pels temes ambientals,
han trobat en el CFGS de Química Ambiental
uns ensenyaments que els han permès una promoció personal.*

Des del curs 1991-92 s'imparteix a l'Institut Mercè Rodoreda el que va començar com un Mòdul Professional de grau III de Medi Ambient i que es va convertir en el Cicle Formatiu de Grau Superior en Química Ambiental. Hi poden accedir alumnes que tinguin el títol de batxillerat o de tècnic superior, o hagin superat la prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys.

Per als professors que ens vàrem encarregar de posar-lo en marxa, muntar tot l'edifici que representa un curs amb forta càrrega pràctica, amb uns continguts que majoritàriament no estaven preparats i establir tots els contactes que es necessitaven perquè els alumnes tinguessin coneixement de les diverses àrees que pertoca saber a un tècnic en medi ambient, especialment en química ambiental, va representar un esforç que es va anar perllongant any rere any.

Els començaments foren força feixucs. Fer una hora de classe comportava innumbrables hores de preparació i la recerca de recursos es feia llarga. Teníem davant un alumnat diferent al d'un institut de batxillerat i es tractava d'instruir en unes matèries i sobretot proporcionar unes competències específiques per al sector a què s'havien de dedicar. Això és la formació professional, fortament relacionada amb un món laboral concret.

És de remarcar la bona acollida que vàrem tenir per part dels professionals del sector, que veien amb bons ulls la formació d'uns treballadors que podien omplir uns buits en l'estructura de la seva empresa, entitat o departament de l'administració. El sector del medi ambient estava en un moment de fort creixement a causa de les noves exigències que s'anaven concretant en cada un dels sectors com l'aigua, tant la seva potabilització com la depuració, els tractaments dels residus urbans i industrials, el control de la quali-

tat de l'aire, tot i que ja hi havia alguns tècnics en laboratori que podien fer algunes d'aquestes tasques. Des d'un punt de vista més general, començaven a aparèixer els tècnics en medi ambient, tant a les empreses com a l'administració local, llocs als quals podia accedir un titulat en el CFGS en Química Ambiental.

Representava una nova via de formació per a alumnes que no volien seguir uns estudis superiors universitaris excessivament llargs i que veien la possibilitat de trobar una feina interessant relativament aviat, que els permetria entrar en el món del treball i després anar progressant.

Per alguns altres alumnes, el descobriment d'aquest cicle ha representat la possibilitat de rebre formació alternativa a la dels estudis superiors als quals no podien optar per la titulació o les notes que havien aconseguit fins aleshores. S'ha donat el cas de força estudiants que, després d'aprovar el cicle, han pogut entrar als estudis superiors que ja volien abans.

D'altra banda, també ha representat una oportunitat per a alguns llicenciats que, en fer el cicle, han pogut accedir a un lloc de treball en empreses del sector a les quals no podien entrar amb el títol universitari.

Per al professorat també va representar una oportunitat el fet de tractar amb professionals, en general força qualificats, que oferien la seva col·laboració, no solament en l'acolliment dels alumnes a les seves empreses, sinó també aportant informació teòrica i pràctica que podia ser utilitzada a les classes del centre. Aquesta bona acollida permet que l'alumnat visiti força empreses com ara depuradores, abocadors, empreses de tractament de residus i que en rebin informació directa, així com la possibilitat de realització de treballs de camp, especialment en les visites als rius, similars als que podran fer en la vida laboral posterior.

Amb el curs aprovat, els alumnes han pogut exercir la seva activitat en l'àrea del medi ambient de diferents sectors industrials com indústries i laboratoris de qualsevol sector amb necessitats de tractament d'aigües, control de contaminació atmosfèrica i reciclatge, i

tractament i control de residus sòlids o líquids, control de la qualitat de l'aire, consultories mediambientals i també en departaments o àrees de medi ambient de centres oficials com ajuntaments, Generalitat i diputacions.

Centenars de persones de diversa edat i procedència, amb interès pels temes ambientals, han trobat en el CFGS de Química Ambiental uns ensenyaments que els han permès una promoció personal.

Genís Pascual i Vives

Professor de l'institut Mercè Rodoreda
Va col·laborar en la posada en marxa
del Cicle Formatiu de Química Ambiental.

5.9. EL CENTRE DE FORMACIÓ DE PERSONES ADULTES I LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

L'orientació no és únicament informar-los dels possibles cicles que poden realitzar o altres tipus de formació. Aquesta orientació ha d'estar d'acord amb les seves capacitats, la seva motivació, possibilitats i dificultats.

Bon dia!! És l'escola d'adults? Sí. Voldria informació... em vull matricular al curs de preparació per a la prova d'accés a CFGM...

Aquesta és una conversa que es repeteix els dies de preinscripció i al llarg del curs als centres de formació de persones adultes. Persones que volen preparar-se per a les proves d'accés de CFGM o d'accés a CFGS, reiniciant, de vegades, el camí que en el seu moment van haver de deixar, o incorporant-s'hi tardanament per diferents circumstàncies d'altres vegades. Molts són joves que van abandonar la secundària buscant un camí alternatiu per continuar el seu itinerari personal, però també hi ha persones més grans que veuen en la formació professional la porta per poder reintegrar-se a un canviant mercat laboral i poder accedir a un lloc de treball qualificat. El perfil de l'alumnat és molt variat en edat, motivació, situació de partida (ja sigui a nivell educatiu, procedència, experiència laboral, expectatives, capacitats...). Les escoles de persones adultes han ofert i ofereixen una nova oportunitat a totes aquestes persones per incorporar-se al sistema educatiu que els ha de conduir a l'assoliment dels seus objectius acadèmics i professionals. Una gran part de les persones que arriben a un centre d'adults, a més de falta de formació, també tenen una gran manca d'informació. Desconeixen, moltes vegades, que poden acreditar formació i experiència laboral, que les seves experiències prèvies els donen un coneixement més acurat de si mateixos i de les seves capacitats. I aquest coneixement els assegurarà triar amb més fonament l'itinerari que volen realitzar. Descobreixen que una vegada assolit el graduat en educació secundària poden continuar estudis de formació ocupacional, cicles formatius o millorar les seves competències digitals (els centres de formació de per-

sones adultes imparteixen i donen certificat COMPETIC) o d'idiomes. Actualment l'alumnat que acaba l'anglès 3 a les escoles d'adults pot accedir al tercer curs de l'EOI per continuar aquests estudis. És important treballar amb l'alumnat la seva autoestima i autoconeixement, crear expectatives i potenciar la seva ambició per continuar formant-se. Aquí el paper de l'escola d'adults és fonamental. Si fem bé aquesta part, tenim garantida una part important de l'èxit de les persones que acollim. Per això és important realitzar el millor possible l'acolliment i l'acompanyament durant el procés de formació.

- L'acollida de l'alumnat és una de les tasques fonamentals dels centres de persones adultes i el moment per detectar les seves necessitats. Una fase en què les escoles ens trobem amb la dificultat de desconèixer moltes dades prèvies de l'alumne que ens podrien ajudar en l'orientació. Sovint partim de zero per no tenir accés a aquestes dades en el moment de l'acollida, i per això en el procés d'acompanyament al llarg de la seva vinculació al centre haurem de reescriure els objectius a aconseguir.
- L'acompanyament realitzat durant el procés de formació ens dona elements que ens faciliten aquesta orientació. L'orientació no és únicament informar-los dels possibles cicles que poden realitzar o altres tipus de formació. Aquesta orientació ha d'estar d'acord amb les seves capacitats, la seva motivació, possibilitats i dificultats. Hi ha alumnes amb poca autoestima als quals se'ls ha d'animar, d'altres que mostren poc sentit de la realitat, n'hi ha que necessiten una formació de curta durada per poder incorporar-se al més aviat possible al mercat laboral i d'altres que per fi poden fer aquell recorregut que anhelaven des de fa molt temps i que arriba fins a la universitat. La informació és molta i està a l'abast de tothom, però una part important del nostre alumnat necessita que, a més a més de la informació, se l'ajudi a valorar les diferents opcions i se l'acompanyi en el recorregut que l'ha de portar a prendre les seves decisions. També necessiten acompanyament en la realització dels tràmits administratius adients (demanda de beques, matriculació en proves, cerca

de centres...). L'alfabetització digital, la realització de tràmits online i el llenguatge administratiu encara és una assignatura pendent per a moltes persones. L'educació d'adults pot i ha d'incidir en les realitats individuals, ha de respondre als reptes personals que porten a transformar vides. Les escoles de persones adultes han de fer visualitzar al seu alumnat una sèrie de principis, que pel fet de ser obvis no hem de oblidar. Una bona formació és bàsica per assolir una ocupació de qualitat, un alumnat ben format serà capaç d'adaptar-se als canvis, canvis que viuran al llarg del seu períple laboral. Les persones que estiguin qualificades tindran un futur laboral, possiblement més estable. Aquests principis que els centres d'adults han de tenir els hem de saber traslladar al nostre alumnat. Encara que no hem d'oblidar el vessant més social. Per ser ciutadans competents també es necessita una bona formació.

Adolf Orcoyen Jubany

Director del CFA Sanfeliu de l'Hospitalet de Llobregat

5.10. MIRALL. UN PROJECTE D'INCLUSIÓ SOCIAL

*Per mirar la realitat des d'una altra perspectiva,
perquè, al cap i a la fi, el que reflecteix el mirall són persones,
allò que per damunt de tot ens uneix i iguala.*

Mirall, Igualtat d'Oportunitats en l'educació és un projecte emmarcat en els Programes de Reincorporació al Treball (PRT) de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya, que neix l'any 2016 al Departament d'Acció Social de Fundesplai.

Què es Mirall? Un projecte per a la inclusió social de persones joves immigrades (de diferents orígens i cultures) que es troben en situacions específiques de vulnerabilitat (majoritàriament joves pendents d'informes d'arrelament, tutelats, aturats...).

El perquè de Mirall. Catalunya es defineix com una societat diversa construïda, en bona part, a partir de l'assentament de persones vingudes d'arreu. Aquest procés, produït en un context global, planteja diverses necessitats, alhora que és una nova oportunitat per definir el país que som i el que volem construir en un futur. El Pla Nacional per a la Immigració defineix el model públic d'accions per a la integració de la població immigrada que han de garantir la convivència, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Per garantir aquest procés d'inclusió, des de Fundesplai volem destacar dues evidències que esdevenen pilars en el nostre projecte:

- La potencialitat de les persones joves com a present i futur en la construcció de la ciutadania, tot destacant el fet de ser migradors, i la necessitat de la participació dels migradors com a requisit essencial de la inclusió social.
- Les múltiples possibilitats de l'educació en el lleure com a espai privilegiat per generar espais de defensa dels valors democràtics, del foment de la convivència i de l'exercici de la ciutadania basada en els drets i els deures i la igualtat d'oportunitats.

Què ofereix Mirall? Una experiència a través de la qual joves immigrants reben una formació en competències lingüístiques i coneixement de la societat catalana; es formen com a monitors de lleure, realitzen les pràctiques en centres educatius (menjadors escolars, activitats extraescolars, centres d'esplais..., on hi ha una taxa elevada d'infants provinents de diverses cultures) i esdevenen "miralls" per a:

- Els infants: una figura adulta però propera, on l'infant pot emmirallar-se, un referent positiu al qual voler "imitar", una persona amb qui compartir vivències positives i enriquidores.
- La família: una figura de confiança i proximitat, que coneix i posa de relleu la seva cultura i tradicions (la cultura d'origen i la del país d'acollida).
- La comunitat educativa: una figura d'intermediació, que pot generar i reforçar vincles entre l'infant, la família i el seu entorn educatiu i social.

Aquest plantejament defineix noves fórmules d'inclusió social que es basen a posar de relleu i fer visible la riquesa de les diferents cultures, i el paper clau de tots els protagonistes d'aquest procés (focalitzant-ho en les persones joves) per garantir el procés d'inclusió social.

Impacte del projecte: En aquest recorregut, hem portar a terme tres edicions del projecte en les quals han participat 60 joves de diferents països com: Venèçuela, Colòmbia, Hondures... Joves formats i compromesos amb la societat que els acull i de la qual formen part.

60 joves Mirall... Mirall per mirar més enllà de la imatge que reflecteix el nostre mirall i el mirall dels altres, perquè el que som també es construeix a partir de les altres mirades, per ser mirall dels altres, posar-nos al seu lloc i comprendre millor la seva situació, per mirar la realitat des d'una altra perspectiva, perquè, al cap i a la fi, el que reflecteix el mirall són persones, allò que per damunt de tot ens uneix i iguala.

Maria Bruno Blanco

cap del Departament d'Acció Social. Fundesplai

5.11. JAPI: UNA PASSARELLA A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

Durant els anys que hem desenvolupat aquest programa, al voltant del 80% dels participants han retornat als estudis a través de cursos ocupacionals i/o PFI, i d'aquí alguns han pogut donar el salt a estudiar un Grau Mitjà.

L'any 2010 neix l'associació JAPI amb l'objectiu de treballar amb joves que surten del circuit escolar (ESO) sense titular-se i es queden a casa sense fer res; sense possibilitats d'entrar al món laboral i força desmotivats per detectar quines altres opcions tenen.

Aquesta situació ens motiva per impulsar el programa Tasta Oficis amb l'objectiu d'oferir tres oficis, durant un curs escolar, als joves que finalitzen l'ESO sense titulació. L'enfoc d'aquest programa és reforçar les competències bàsiques i que a través dels diferents oficis es motivin i il·lusionin per continuar estudiant. Moltes vegades els joves han perdut l'interès i estan força desmotivats, i el fet de veure que poden aprendre desenvolupant allò que els agrada els motiva i anima a continuar.

Durant els anys que hem desenvolupat aquest programa, al voltant del 80% dels participants han retornat als estudis a través de cursos ocupacionals i/o PFI, i d'aquí alguns han pogut donar el salt a estudiar un Grau Mitjà.

L'avaluació del programa de Tasta Oficis ens ha dut a impulsar el projecte Diversitas, un projecte de diversitat curricular amb alumnes de 3r i 4t d'ESO que tenen dificultats per seguir els estudis. Aquest programa incorpora 10 hores lectives en què els joves reforcen les competències bàsiques i s'acosten també a diferents oficis. D'aquesta manera tenen l'oportunitat de millorar l'avaluació amb l'objectiu que finalitzin l'ESO i puguin continuar estudiant sense desconnectar-se.

Merche García Villatoro

presidenta JAPI (Joves i Projectes per a la Inclusió Social)

5.12. L'ALUMNAT DE PRÀCTIQUES AL CENTRE OCUPACIONAL CAN SERRA

Aquestes mirades d'il·lusió, aquesta capacitat de sorprendre'ns, aquesta plasticitat encara per desenvolupar; el ventall de possibilitats a l'hora d'afrontar un repte....

Les pràctiques s'entenen com una part fonamental de la formació professional; és l'eina clau perquè l'alumne entri en contacte amb la realitat del món laboral, coneixent l'entorn en el qual s'ha de desenvolupar i valer el seu futur professional. Facilita el conèixer el funcionament i la dinàmica de treball d'una empresa.

Aquestes, a més de ser beneficioses per als alumnes també ho són per a les pròpies entitats i empreses; no solament permeten adquirir experiència sinó que ofereixen formació in situ sobre com treballar; la qual cosa és molt útil per diferenciar el currículum d'aquelles persones que en haver realitzat pràctiques en organitzacions reuneixen entre les seves aptituds la capacitat de treballar en equip, hàbits laborals, coneixement del sector,... aspectes que es tindran en compte a l'hora de realitzar futures entrevistes de treball.

Alpi ha col·laborat des d'1.993 amb centres de formació de diferents especialitats i sempre destaquem que acollir estudiants suposa una gran responsabilitat, per quant cal procurar fer explicacions clares i raonades de per què i com fem el nostre treball, establir ponts en la comunicació amb els nostres usuaris, donar a conèixer la nostra forma de pensar i fer i en definitiva mostrar com es concretarà en un futur la formació que estan rebent.

A més és una bona oportunitat de generar possibilitats d'incorporació / contractació, com a filosofia, sempre tenim en compte persones que ja hem pogut conèixer les seves actituds i aptituds abans que llegir merament un currículum escrit.

La Inma Morín, monitora d'atenció directa, que ha estat testimoni de tot aquest projecte d'acolliment i acompanyament en el procés de pràctiques de molts alumnes, des del principi ens explica al preguntar-li que suposa per ella tenir alumnat en pràctiques:

"Cada any com a professional d'atenció directa quan arriben alumnes de pràctiques recordo com vaig iniciar jo la meua vida professional. Ells em recorden de nou els criteris pels quals vaig escollir aquesta professió tan vocacional i gratificant.

Respondre a les seves preguntes, al perquè de les nostres actuacions diàries (quelcom que amb els anys per deformació professional ens deixem de preguntar i que realitzem de manera automàtica) tornen a sorgir.

Aquestes mirades d'il·lusió, aquesta capacitat de sorprendre'ns, aquesta plasticitat encara per desenvolupar; el ventall de possibilitats a l'hora d'afrontar un repte....

Transmetre que la il·lusió i l'exemple és bàsic i que per sobre de tot l'observació, l'empatia i les ganes de fer bé les coses tenen la seva recompensa: l'afecte que ens demostrem els uns i els altres cada dia".

Alumnes en pràctiques:
Nara Periañez i Marta López

En general, les experiències són sempre molt positives, doncs durant el temps que dura la col·laboració, som testimonis de l'evolució que fan els estudiants, des dels dubtes i indecisions dels primers dies fins a la implicació i treball en equip que poden arribar a desenvolupar . Ens fan "ser millors ", ens plantegen qüestions que ens permeten revisar i justificar els nostres procediments i en ocasions ens plantegem fer canvis a partir d'aportacions seves i això sempre forma part de la voluntat de millorar contínuament.

Anna Bonilla Montes

Directora Tècnica del Centre Ocupacional Can Serra

Teresa Carmona Valladares

Gerent de l'Associació Alpi

Inma Morin Fraile

Monitora del Centre Ocupacional Can Serra

5.13. LA COORDINACIÓ DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

La Formació Professional ha esdevingut un dels ensenyaments que més transformacions han sofert en els darrers anys. És cert que calia actualitzar uns programes de continguts obsolets i que s'impartien d'esquena a la realitat que es donava a les empreses.

Són aquests:

Coordinació de les pràctiques d'FCT. (Formació en Centres de Treball)

La mateixa Llei crea la figura del tutor/a de pràctiques, que en molts casos és el mateix tutor/a del grup d'alumnes, i en els centres amb una àmplia oferta de cicles formatius, es crea la figura del coordinador/a de FP, que haurà de vetllar pel bon funcionament de les pràctiques i coordinar els diferents tutors/es de les diferents famílies professionals del centre. En molts casos, aquesta figura actua com a referent per les relacions amb empreses i l'entorn, entitats, institucions i altres estaments.

És el nexa d'unió amb el Departament d'Ensenyament i ha d'assistir a les reunions que es convoquin per conèixer les novetats, les instruccions en el seguiment de les pràctiques en empreses i les diferents Normatives que s'apliquen a les estades formatives en empreses, Formació en Centres de Treball (FCT), FP-Dual i altres programes de relacions Escola – Empresa.

Normativa de Pràctiques i estades a les empreses

És imprescindible establir un marc legal en que els alumnes que facin pràctiques a les empreses, disposin d'una cobertura d'assegurança, les empreses estiguin homologades per acollir aquests alumnes i puguin justificar l'estada formativa que realitzen aquests alumnes davant d'una inspecció de treball. Aquesta Normativa es revisa i s'actualitza cada curs escolar, i s'adapta als nous canvis organitzatius, als canvis dels currículums formatius i a les necessitats de les empreses i dels canvis legislatius a nivell laboral. Es publica a la web del Departament d'Ensenyament i es dona a conèixer a principi de curs en les reunions de Normativa on estan convocats tots/es els coordinadors/es dels diferents centres públics i privats de l'àmbit dels Serveis Territorials.

Programa de Gestió i seguiment

Per tal de poder gestionar els convenis amb empreses i fer el seguiment de les pràctiques, es disposa d'una aplicació informàtica, nomenada QBID. (Quality, Banc Integrat de Dades) Aquesta aplicació s'ha anat adaptant a les necessitats actuals de les pràctiques en empreses dels diferents nivells educatius i en funció dels programes en els que es duen a terme. Fa uns anys, l'alumne/a disposava d'un quadern de pràctiques en paper, on anava referenciant totes les activitats realitzades a la empresa. Aprofitant les noves tecnologies, aquest quadern ara és telemàtic. A partir d'aquí, l'alumne/a tindrà accés a l'aplicació, on informarà de les activitats realitzades i les hores dedicades a cada una de les accions relacionades amb el Pla d'Activitats prèviament pactat amb la empresa pel seu tutor/a de pràctiques.

Participació de la empresa

És d'una importància cabdal. No només pel que fa a la necessària col·laboració per acollir els alumnes per realitzar les pràctiques en les seves dependències, si no pel paper que agafa en l'avaluació i el seguiment de l'alumne/a, valorant la seva progressió en la formació, la implicació en les tasques encomanades, les competències adquirides i les actituds mostrades envers la feina i amb la resta de treballadors de la empresa. Es crea la figura del tutor/a d'empresa, que farà l'avaluació i seguiment dels alumnes en pràctiques.

D'un temps ansà, el paper d'aquest tutor/a ha anat evolucionant. Des de fa quatre anys, s'ha posat en pràctica un nou model de seguiment, en el que agafa més rellevància aquesta figura, que ara disposa també d'accés a l'aplicació informàtica de gestió (qBid) i pot avaluar directament a l'alumne/a de forma telemàtica. El que s'ha nomenat "Mòdul Empresa"

Per fer-ho, han rebut una formació dels professors-tutors/es dels centres, que els hi han facilitat unes eines didàctiques per poder avaluar les pràctiques i dels coneixements informàtics bàsics per utilitzar el programa de seguiment.

La Formació Professional Dual

De tothom és coneguda la necessitat d'acostar la formació a la rea-

litat actual del mercat laboral, sobre tot en els estudis de Formació Professional. Amb aquest objectiu neix la Formació Professional Dual a Catalunya, per augmentar la col·laboració entre centres de Formació Professional i les empreses i donar als alumnes una formació molt més complerta i actualitzada. L'alumne/a compagina la formació al centre educatiu amb unes activitats productives a la empresa, segons l'acord formatiu pactat inicialment.

En la majoria dels casos, la Formació Professional Dual comporta una ampliació de les hores totals del currículum del cicle formatiu, donada la major dedicació a la empresa en activitats que després seran convalidades per les unitats formatives, en funció de les competències professionals del cicle formatiu i amb una remuneració que pot ser de contracte laboral o de beca-salari, proporcional a la seva dedicació setmanal.

Els centres i les empreses designen els respectius tutors que faran el seguiment dels alumnes, i coordinen i fan l'avaluació de les activitats realitzades en cada àmbit. Aquest model de formació Dual està creixent dia a dia, donades les avantatges que comporta tant pels alumnes com per les empreses, que han trobat un sistema útil per la renovació o ampliació de les seves plantilles, amb un augment significatiu de les qualificacions professionals dels seus treballadors, el que comportarà sens dubte, una millora de la productivitat de les empreses i del nivell d'ocupació dels joves.

Coordinació Territorial de Formació Professional

Per últim, des dels Serveis Territorials d'Ensenyament, la coordinació territorial de Formació Professional, vetlla pel bon funcionament de tot el que fa referència a l'FCT, les estades formatives del Batxillerat i les pràctiques a les empreses d'altres programes formatius. Entre les tasques a realitzar estan l'assessorament dels coordinadors/es de FP dels centres, dels tutors/es d'FCT dels cicles, donar a conèixer i aplicar les Normatives, les novetats i actualitzacions de les aplicacions informàtiques de seguiment, atendre consultes i resoldre les incidències que es presenten. Fer la validació a les propostes de convenis de pràctiques en empreses que presenten els centres educatius, o refusar aquelles propostes que no s'adeqüen a la normativa.

També es fa una valoració sistemàtica del funcionament dels centres en la gestió de les pràctiques, la formació de tutors/es, l'homologació d'empreses, i en el cas d'incidències en les pràctiques d'alumnes en empreses, els corresponents informes per si cal iniciar el procediment de deshomologació d'empreses que no han seguit les normes de col·laboració o el codi ètic de bones pràctiques.

Es fan reunions periòdiques amb Gremis i Associacions empresarials, per tal d'augmentar el nombre de col·laboracions entres empreses i centres educatius, així com xerrades i jornades per potencia els estudis de Formació Professional, augmentar el nivell de qualificació professional de la població i donar a conèixer les noves possibilitats que ofereix la Formació Dual.

Jordi Granel Carreto

Coordinador territorial de Formació Professional
Serveis territorials de Barcelona Comarques.
Departament d'Ensenyament

5.14. PERSONES QUE VAN ESTUDIAR FP ENS PARLEN DE LA SEVA EXPERIÈNCIA

*Insistència per demostrar el que vals a tothom.
Perseverança en els teus objectius i no rendir-te.
Esforç que fas cada dia per donar solucions a la gent.*

Albert Juárez Caballero i Isaac Liz Peña

Hola mi nombre es Karimal Nuñez. Soy de Republica Dominicana, tengo 24 años y vivo en Barcelona desde hace nueve años. Estudié Cures Auxiliars d'Infermeria a l'INS Pedraforca.

Cuando terminé a ESO me matriculé en un grado medio de administración de empresa para no cambiar de instituto y porque creía que me gustaría, fui a clase durante el primer trimestre pero el segundo trimestre ya no volví, para no perder de todo el año decidí apuntarme a un curso de auxiliar de enfermería de 6 meses al buscar trabajo me di cuenta de que no me sentía prepara para asumir la responsabilidad en un trabajo y la necesidad del título para poder optar por un buen puesto de trabajo. Quise estudiar en el Pedraforca porque encontré un antiguo compañero del instituto que ya había estudiado en el centro y me lo recomendó mucho me habló muy bien de las instalaciones y del método de enseñanza.

La experiencia en el Pedraforca fue extraordinaria. Me gustó mucho la manera de enseñar de los profesores y el tener material suficiente para poder realizar las prácticas necesarias en el centro y poder simular lo que sería estar en un hospital, también me gustaron las exigencias al alumnado, usar bata, recogerse el pelo etc. ya que mientras estudias lo ves como una agonía pero una vez estás en prácticas lo agradeces.

El centro me aportó muchas cosas, lo más importante para mi fue la confianza en mí misma y aprender bien cual era mi tarea en el puesto de trabajo como auxiliar de enfermería antes de ir al pedraforca ya había hecho prácticas como auxiliar y había una diferencia inmensa entre mis primeras prácticas, en otro centro, a las prácti-

cas que realice después de pasar por el Pedraforca "me sentía preparada al cien por ciento para estar en el puesto que estaba".

Creo que al terminar el grado medio estaba totalmente preparada para empezar a trabajar y tuve la suerte de empezar a trabajar dos semanas después de terminar las prácticas.

Trabajo en el hospital Sant Joan de Déu, creo que gracias al instituto conseguí mi puesto de trabajo ya que ellos fueron los que me guiaron con la formación y sus consejos, fueron los que me ayudaron a llegar hasta el hospital. Trabaje y sacrifiqué mucho para estudiar puesto que no era una estudiante cualquiera. Empecé a estudiar con 20 años con una niña de 12 semanas y partiendo el día entre un trabajo a media jornada y los estudios en el instituto, creo que elegí el mejor instituto para aumentar mi desarrollo académico.

Hola mi nombre es Olga Ordóñez Castro, tengo 47 años. Nací en L'-Hospitalet de Llobregat. Estudié Cures Auxiliars d'Infermeria a l'INS Pedraforca.

Había estudiado de celadora porque me encanta la sanidad. Decidí estudiar Auxiliar de Enfermería y escogí el Instituto Pedraforca por cercanía... Los profesores son muy cercanos, algunos de ellos antes se dedicaban a sanidad y eso te da una información increíble y te transmiten muchísimo !! A mí me sucedió esto con la profesora de C4 Mari Paz que también es enfermera...

El curso fue muy interesante e intenso... pero recibimos la formación necesaria para poder trabajar en este maravilloso ámbito del cuidado y atención a los pacientes...

Realicé mis prácticas en UCI y Urgencias desde ese momento, trabajo en estas áreas especializadas... en el Hospital Clínic de Barcelona.

Para mí la UCI es un lugar increíble porque en la mayoría de ocasiones, gracias a nuestro esfuerzo y colaborando en técnicas con enfermería los pacientes van poco a poco recuperando una estabi-

lidad en su estado de salud y sus constantes, en la gran mayoría de casos terminan recuperando en gran medida su salud o la suficiente autonomía para regresar a sus casas y llevar una vida lo más autónoma posible.

Otros no tienen esas posibilidades y no se recuperan... pero lo que te da fuerza es ver cómo se van a la planta y te agradecen todos los cuidados que han recibido... es una sensación maravillosa verles hablar, reír, sabes que ya pueden incluso caminar, recuperan en lo máximo posible el timón de sus vidas...

Esta es mi experiencia, gracias por permitirme contarla.

Insistència. Perseverança. Esforç.

Solid és una petita empresa creada per dos antics alumnes d'FP, l'Albert i l'Isaac, que van cursar estudis FP a l'INS Provençana fent el que més ens agradava, la informàtica.

Actualment podem dir que des de fa uns anys podem viure de la nostra feina feta dia a dia exercint la nostra professió. Un esforç que al final ha tingut la seva recompensa.

I com hem arribat fins aquí? Ho expliquem ara mateix.

Nosaltres ho teníem clar, el que volíem era treballar i oferir solucions a les empreses del que més ens agradava fer i per això era necessari destacar en el nostre àmbit per poder entrar i fer front al mercat tan competitiu que hi havia (i que encara segueix havent-hi)

Aquest és el motiu pel qual vam decidir invertir el nostre temps realitzant estudis a l'FP per aconseguir experiència i coneixement amb els cicles que vam cursar, Administració de Sistemes Informàtics i Desenvolupament d'Aplicacions Informàtiques, a l'INS Provençana.

L'experiència l'agafes treballant, d'això no tenim cap dubte, però sempre hi ha una primera vegada i es necessita d'una petita empenya per a no caure només començar. D'aquí la importància per a nosaltres que va ser disposar d'un centre educatiu de qualitat que

ens van oferir i ensenyar multitud de recursos, tecnologies, formes de treballar, visió del mercat laboral... Tan important és disposar de recursos com també o més tenir un bon equip docent i un bon pla d'estudis.

Tot això més les pràctiques de FCT va fer que de manera gradual entréssim en el món laboral on a poc a poc ens vam adaptar i fins i tot vam trobar feina per compaginar amb els estudis.

Un cop vam acabar el cicle vam veure que no ens conformàvem només estant a un lloc de treball i treure feina. Volíem agafar més àrees tecnològiques i per això vam decidir provar sort emprant conjuntament. Aquí va néixer Solid amb la idea de poder oferir tot tipus de solucions, des de creació i gestió de pàgines webs, manteniments integrals de parcs informàtics i de xarxes, adaptació d'eines lliures, desenvolupament de programari sota demanda dels clients, etc.

Al principi ningú et coneix i és un esforç colossal fer-te veure i arribar a la gent que mai t'han vist treballar. Veuen una empresa jove que no acaben de confiar si els tècnics que hi treballen podran donar-li les solucions als seus problemes.

És aquí on et guanyes els clients, demostrant l'esforç realitzat durant tots aquests anys, des que comences els estudis, et guien, t'ensenyen, et formen, et fiquen en el mercat laboral i un cop fora encara et segueixen ajudant sempre que els hi demanis. Tot per poder demostrar que et trobes preparat per afrontar qualsevol problema que sorgeixi.

Insistència per demostrar el que vals a tothom.

Perseverança en els teus objectius i no rendir-te.

Esforç que fas cada dia per donar solucions a la gent.

Són les tres paraules que defineixen la nostra etapa des de l'FP fins ara.

Albert Juárez Caballero i Isaac Liz Peña.

Fundadors de l'empresa SOLID, ex-alumnes de l'INS Provençana

Oliver Cerrato (Ex-Alumne del CFGS d'Automoció de l'Institut Pedraforca)

En estos momentos me encuentro estudiando el máster del profesorado tras haber estudiado un grado en filología. En el Institut Pedraforca estudié el CFGS de Automoció. Mientras lo hacía, me inscribí a un curso de inglés en el mismo centro impartido por la E.O.I. Continué estudiando inglés en otra E.O.I. más cercana a mi población hasta 5º (por aquel entonces era el último curso) en los siguientes años. Gracias a ello me di cuenta de que me gustaba estudiar lenguas; motivo por el cual, 3 años después, decidí estudiar el grado de lenguas y literaturas modernas en el cual seleccioné asignaturas de español, portugués y de inglés. Además, actualmente estoy asistiendo a clases de 6º curso de inglés (Advanced) en otra E.O.I.

Los recuerdos que tengo de los dos años mientras estudiaba Automoció e inglés son muy buenos. Me sentí muy cómodo en el centro. Había buenos profesores e hice amistades con algunos compañeros de clase, con los cuales aún mantengo contacto. Gracias al hecho de que continué estudiando inglés en una E.O.I. pude estudiar un año entero como alumno Erasmus en Cork, Irlanda. ¿Quién lo hubiera dicho por aquel entonces cuando estudiaba Automoció? El CFGS fue mi pasaporte a la universidad, y el curso de inglés ofrecido en el Institut Pedraforca, que luego continué en otra E.O.I., fue el inicio para poder solicitar plaza Erasmus en Irlanda.

Así pues, la Formación Profesional me abrió nuevos caminos que por aquel entonces eran impensables para mí y que han modificado mi futuro laboral. Me han cambiado la vida.

Victor Sánchez Nieto (Ex-Alumne del CFGS d'Automoció de l'Institut Pedraforca)

Estoy muy contento con mi vida. He formado una familia y vivimos en un país con una seguridad ciudadana aceptable, que no es poco viendo cómo está el mundo. Por otro lado, tenemos la dis-

tancia perfecta hasta el Ecuador y eso nos proporciona una climatología genial.

En el apartado trabajo, tengo que decir que aquí, en Cataluña, somos unos privilegiados porque tenemos algunas industrias líderes, que nos permiten desarrollarnos y evolucionar como trabajadores. La Formación Profesional que estudié me ha permitido acceder a un puesto de trabajo dentro de una de esas empresas.

En mi opinión, la formación profesional es la base indispensable para poder ir acumulando formación dentro de una mediana o gran empresa y escalar puestos de trabajo hasta donde nuestra implicación nos permita. Hay una fórmula que lo define claramente (formación + experiencia x actitud = éxito).

En mi caso personal me ha aportado seguridad a la hora de afrontar nuevos retos laborales. Debido a que con la FP conseguí unos conocimientos generales desde los cuales soy capaz de comprender temas técnicos más complejos. Al mismo tiempo me siento realizado y eso le da sentido a muchas cosas.

Actualmente soy responsable del departamento de Procesos Serie. Tengo nueve colaboradores de los cuales seis son ingenieros y tres son técnicos con FP. Los nueve tienen la misma categoría laboral.

Dentro de la fórmula el valor más alto que tengo es la actitud y ese concepto multiplica.

Andres Felipe Machado Cediell (Ex-Alumne del CFGS d'Automoció de l'Institut Pedraforca)

Actualmente, soy formador técnico para el importador de vehículos Volkswagen Group España Distribución. Llevo un año en esta posición aunque, tras finalizar la formación de grado superior de Automoción en el Instituto Pedraforca en el año 2012, pude acceder a una posición dentro de la misma compañía como Responsable técnico de Atención al cliente de las marcas que forman parte del grupo. Esta oportunidad la tuve también por la experiencia que tenía tras

haber trabajado 8 años en otra empresa del sector cuando finalicé la formación de Grado Medio de Electromecánica de Vehículos.

En términos personales, hace unos meses me he independizado para vivir con mi pareja. También estoy estudiando un grado universitario online de Multimedia, que es un sector que está tomando cada vez más fuerza dentro del mundo del automóvil. Todo lo combino con un poco de deporte de bici de montaña, aprovechando que en mi trabajo tenemos un grupo de compañeros que compartimos la misma afición.

La formación profesional me ha permitido adquirir unos conocimientos de base sobre el sector en el que actualmente trabajo y me ha permitido tener la destreza necesaria para poder incorporarme al mundo laboral. Creo que el modelo de asimilar el conocimiento a través de un aprendizaje más práctico que teórico hace que estés más capacitado para desenvolverse en un empleo, por lo que mi experiencia ha sido muy satisfactoria.

Debo decir que la combinación de elegir una profesión ligada a una afición (como es, en mi caso, la pasión por los coches), me ha permitido dar el máximo rendimiento y sacar el máximo partido a esos años de formación. Así que, siempre que puedo, animo a gente de mi entorno a explotar sus aficiones o gustos, ya que hace que alcanzar tus sueños sea un poco más fácil.

Ana Reina Fernández. Exalumna de Documentació Sanitària a l'INS Pedraforca

Fer el cicle de Documentació Sanitària a l'Institut Pedraforca em va oferir un munt de possibilitats que no hauria imaginat.

Venint de fet el batxillerat i sense haver pogut entrar a estudiar la carrera d'infermeria per unes dècimes de diferència amb la nota de tall, vaig decidir que realitzar aquest cicle podria ser una bona oportunitat per poder arribar a la universitat. El que no podia imaginar és que el que volia utilitzar com un mitjà per arribar a fer estudis universitaris m'hauria estimulat tant. Durant l'estada a Documentació

Sanitària em vaig adonar que vaig aprendre moltes coses interessants i que estava gaudint de la companyia de companys meravellosos i d'un professorat exemplar. Després de molt esforç i constància, vaig aconseguir entrar a la Universitat de Barcelona per tal d'estudiar infermeria, tal i com volia des de l'inici, però emportant-me del cycle amics i les ensenyances de les professores, que em són molt útils als meus estudis actuals, a més de la possibilitat de poder entrar al món laboral.

Sóc **Érika Jiménez Vilar**, em considero una persona inquieta i enginyosa.

Vaig estudiar el Cicle Professional de Grau Superior de Dietètica a l'Institut Pedraforca (2009-2011). El món de l'alimentació i la nutrició em va enamorar i vaig decidir continuar els meus estudis en aquesta branca plena d'oportunitats i sortides professionals.

Vaig fer les pràctiques a Naturhouse, on vaig aprendre a promocionar la salut, donar recomanacions i prendre mesures antropomètriques.

Dos mesos després d'aconseguir el títol com a tècnica en Nutrició Humana i Dietètica a l'Institut Pedraforca, vaig aconseguir cobrir una baixa de 4 mesos com a nutricionista a la cuina de l'Hospital de Mataró, on vaig aplicar tots els coneixements adquirits i vaig "conciliar" molts d'altres. A continuació vaig entrar a la UB per tal de continuar els meus estudis i aconseguir la titulació de Graduada. Quan encara estudiava a la UB, l'Institut Pedraforca va enviar als seus ex-alumnes informació sobre una vacant a Casa Ametller, on sense pensar-m'ho dos cops, vaig enviar el meu CV. Durant 9 mesos vaig estar treballant a la botiga de Casa Ametller del carrer Balmes com a caixera mentre em pagava els estudis i aprenia sobre el manteniment del producte fresc, les necessitats dels clients, la importància d'una bona exposició i qualitat del producte així com el funcionament d'una botiga. Les meves inquietuds en aquell moment eren oferir els meus coneixements en l'àmbit nutricional sobre el producte que estàvem venent, la seva qualitat i la importància del seu consum. Finalment i després de diversos intents per destacar,

em van oferir ser la nutricionista del departament de màrqueting i comunicació del Grup Ametller Origen per tal de promocionar la salut entre els nostres clients a partir de la realització de xerrades, edició d'un projecte educatiu dirigit a les escoles, tallers per nens i adults, col·laboracions en diverses revistes i ràdio així com campanyes promocionals per tal d'augmentar el consum de fruites i verdures de temporada entre la població catalana i com cuinar-los per tal d'optimitzar les seves propietats i beneficis.

Avui dia i després de 8 anys d'haver començat els meus estudis en l'àmbit de la nutrició, considero que la meua trajectòria professional ha estat, en gran part, gràcies a la titulació de tècnica superior en Nutrició Humana i dietètica, a l'interès dels/les professors/es de l'Institut Pedraforca i les seves ganes per l'èxit professional dels seus alumnes.

Alba Rodríguez Pérez. Ex-alumna del CE DOLMEN
Dpto. de Toxicologia. Laboratorio de Análisis Echevarne.

Puedo afirmar que cuando decidí continuar mis estudios fue una de las mejores decisiones que tomé en mi vida.

Aunque ya disponía de un título de formación profesional de grado medio, me planteé la necesidad de seguir estudiando una formación profesional de grado superior para ampliar mis estudios y mejorar mis expectativas laborales.

Sabía que quería continuar mi formación en el mundo sanitario y me matriculé en el ciclo de Laboratorio de Diagnóstico Clínico en CE Dolmen. Inicialmente no había pensado en este ciclo concreto, pero cuando empecé me di cuenta de que era una buena opción y realmente me empezó a gustar.

Es un ciclo muy práctico y disfruté mucho estudiando en el centro. Aprendí a ser una buena profesional en el laboratorio y también a nivel personal conseguí madurar en muchos aspectos.

Al principio pasé momentos duros, porque compaginaba el trabajo y los estudios, pero conté con el apoyo del centro y de los profesos

Laboratorio de Análisis Echevarne

res que supieron entender y comprender cuál era mi situación personal. Con trabajo, esfuerzo e ilusión al final conseguí tener mi título de Técnica Superior en Laboratorio de Diagnóstico Clínico.

Actualmente estoy trabajando en el laboratorio donde realicé las prácticas (Laboratorios Echevarne). Dejé mi trabajo anterior, ya que no me satisfacía personalmente, y me incorporé a este puesto de trabajo en el que me siento realizada, y todo gracias a haber decidido continuar mis estudios de formación profesional.

En este trabajo puedo crecer, avanzar en muchos aspectos. En el laboratorio se trabaja en equipo, dando resultados de pruebas y haciendo experimentos para mejorar esas pruebas. Siempre cuentan con tu opinión. Puedes expresar tu criterio y siempre me siento valorada y escuchada.

En definitiva, mi vida ha cambiado desde que acabé estos estudios. Para mí fue un cambio muy positivo . He encontrado un trabajo que me gusta y eso me ha permitido cambiar y mejorar aspectos de mi vida que para mí eran importantes.

Miriam García Atichati. Ex-alumna del CE DOLMEN

Sóc la Míriam Atichati, treballa al Departament Financer d'una important empresa farmacèutica i la meva trajectòria professional comença en el moment que vaig decidir estudiar FP.

Quan vaig acabar els estudis primaris vaig optar per estudiar FP de la branca administrativa al CE DOLMEN perquè volia un estudi pràctic i enfocats al món laboral. Va ser una bona elecció, a l'escola vaig trobar bons professors, no només implicats en la part formativa sinó també en la humana. Van despertar en mi d'interès per l'economia i la comptabilitat. Van fer que posteriorment volgués ampliar, els meus coneixements en aquestes matèries. A més, vaig tenir l'oportunitat d'entrar en el món laboral per primera vegada.

L'èxit en aquests estudis professionals inicials em van fer replantejar les meves expectatives de formació i em van donar l'empenta per continuar amb el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Administració i Finances, i un cop acabat aquest, vaig continuar la meva formació econòmica a la Universitat amb el Grau d'ADE.

Pel que fa a la meva projecció laboral, gràcies a l'FP, vaig fer la primera incursió al món laboral treballant com a auxiliar al departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i això em va permetre formar-me, alhora que treballava i enfocar els meus estudis a les necessitats reals de l'empresa.

Un cop acabat el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Administració i Finances, volia treballar a una empresa on tingués l'oportunitat d'aprendre el 'Systems, Applications, Products in Data Processing' (SAP), ja que és un programa molt utilitzat a les grans empreses, i vaig aconseguir entrar al departament comptable d'una empresa que treballava amb aquest programa. Paral·lelament, em vaig incorporar a l'empresa farmacèutica on treballa actualment, en el departament de comptabilitat i reporting financer.

L'FP em va oferir l'oportunitat de valorar les meves expectatives, acompanyada de bons professors, conèixer el món laboral amb les pràctiques a les empreses, i començar un camí de desenvolupament professional i personal en el què em trobo actualment.

Durant dos anys vaig aprendre moltíssim, no només en referència a continguts educatius i pedagògics, sinó també com a persona i futura professional.

*Em dic **Helena Rentero Arroyo**, actualment sóc directora de l'Escola Bressol Nova Fortuny de l'Hospitalet i exalumna del Centre d'Estudis Dolmen de la mateixa ciutat, on vaig cursar el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació infantil.*

Us explicaré el meu itinerari acadèmic abans de matricular-me a CFGS. Jo provenia de COU i la meva primera opció era accedir a la Universitat a través de les PAU i matricular-me per cursar la Diplomatura d'Educació Infantil en alguna Universitat de Barcelona. La nota de tall en aquella època començava a ser alta i la meva nota no em va arribar per accedir a cap Universitat. Així que vaig haver de buscar un camí alternatiu per poder accedir a uns estudis relacionats amb l'educació infantil i que evidentment, no fossin a la Universitat.

Va ser així com la meva elecció inicial d'estudis es va veure influenciada i d'un dia a l'altre canviada. Començava el meu camí alternatiu d'estudis, tot i que, el que sí que tenia clar era que havia de ser dins del món de l'educació.

Vaig començar a buscar centres de Formació Professional a l'Hospitalet i vaig decidir matricular-me al Centre d'Estudis Dolmen.

Inicialment vaig començar el Cicle amb poques expectatives, és a dir, el meu pas per CE Dolmen era casual i alhora poc interessant. La meva idea de fer la Diplomatura d'Educació Infantil havia canviat i ara em tocava fer un petit canvi de xip.

Tot i així, un cop iniciat el curs, el meu plantejament es va modificar ràpidament: vaig considerar que fer el CFGS d'Educació Infantil m'oferia la possibilitat d'obtenir un títol d'educació infantil i, un cop finalitzat, em podria especialitzar una mica més. Però dins d'una altra branca, que també em cridava l'atenció i m'interessava, que era la Diplomatura d'Educació Especial.

Així doncs, cada vegada ho tenia més clar, el destí m'havia fet entrar a Dolmen per fer un CFGS d'Educació Infantil i això significava que el meu accés a la Universitat em podria ajudar a fer una altra especialització dins del món de l'educació.

Després d'uns quants anys encara recordo moltíssimes experiències viscudes al CE Dolmen, així com moments que seran molt difícils d'esborrar.

L'inici de la meva experiència no va ser el millor. Els meus somnis s'havien vist truncats de cop i volta uns mesos abans i just en aquell moment havia de començar una nova experiència que jo no havia escollit i que, en aquell moment, jo no valorava com a molt positiva. Per sort, en molt poc temps vaig poder adonar-me que aquella situació m'estava oferint uns aprenentatges i unes experiències que estic segura a la Universitat mai hagués viscut.

Començava a endinsar-me dins del món educatiu envoltada de molt bones professionals, però sobretot, millors persones.

Durant dos anys vaig aprendre moltíssim, no només en referència a continguts educatius i pedagògics, sinó també com a persona i futura professional.

Em va oferir la possibilitat d'aprendre noves estratègies i adquirir noves eines per créixer com a persona i com a mestra.

A poc a poc vaig anar omplint la meva motxilla de coneixements, experiències i vivències, fet que va afavorir la meva trajectòria posterior dins de l'àmbit educatiu.

Actualment puc dir que el CE Dolmen m'ha aportat moments molt especials i positius al llarg de la meva trajectòria educativa.

Un cop vaig finalitzar el CFGS d'Educació Infantil vaig començar a treballar com a educadora d'educació infantil en una escola bressol de l'Hospitalet i vaig accedir a la Universitat per cursar la Diplomatura de Mestra d'Educació Especial.

Uns anys més tard vaig entrar a formar part de la Cooperativa que s'encarregava de la direcció de l'escola i actualment sóc mestra de reforç i faig tasques de direcció a l'escola on vaig començar a treballar.

Reflexionant a hores d'ara sobre el meu passat acadèmic, crec que la Formació Professional va oferir-me la possibilitat d'especialitzar-me en dues branques diferents del món de l'educació que en el cas de no haver realitzat el cicle al Dolmen potser no hagués descobert.

5.15. ALUMNES D'AVUI ENS DIUEN

Sóc l'única dona en els dos cursos de grau superior i em sento orgullosa d'estar aquí.
Laia Bonet López

El Repartidor** es un sitio donde las puertas se abren en función de uno. **Gunar Flores.

El Repartidor** es una oportunidad que nos dan. Es abrir la puerta al mundo laboral. Es un sitio donde nos enseñan mucho. **Vania Villarroel.

El Repartidor** te lleva hasta el futuro. **El Repartidor** ayuda a cada persona a progresar. Es una oportunidad única. **Ana Lorenza Evangelista.

El Repartidor** es una puerta más en el campo laboral, una oportunidad muy buena que me ha ayudado a empezar porque he estado más tiempo en **El Repartidor**. **El Repartidor** es una oportunidad buena que logré gracias al esfuerzo diario que he hecho aquí, porque he estado realizando un curso. Y por medio de este curso, he adquirido experiencia en un oficio vocacional. **Cristhian Jama.

*Pertenecer al proyecto **Mirall** ha sido una oportunidad mas para poder crecer como persona y tambien tener la oportunidad de socializar con personas. En el grupo **Mirall** hemos sido amigos, compañeros y familia. Bonita experiencia el poder aprender más cada día y más la preciosa labor de educar niños en valores para tener una sociedad mejor en el futuro, **agradecer por hacernos partícipes de la familia de Fundesplai, para mi el curso es una puerta más a la vida y al crecimiento profesional y personal para poder ayudar a la sociedad. Belky Cardona.***

*El curso **para mi representa esperanza**, un lugar donde aprendí más sobre la vida a ser humana, amar a los niños realmente aprendí los valores viviendo, encontré amistad y nuevas oportunidades. En mi corazón llevo gratitud a los educadores y espero aprender lo que ellos me han enseñado para ser una monitora. **Milena Fuentes***

Participar en este proyecto, para mi es una experiencia muy significativa, ya que no solo tienes ayuda en el aprendizaje como monitor/a, tambien cuentas con ayuda personal, tienes la facilidad de ser escuchado. En el camino he podido encontrar muchas voces que ayudan al camino que he decidido tomar.

Puedo enfocar esta experiencia en el proyecto y como una escalera al crecimiento personal, profesional y motivacional.

Aprender, jugar y soñar es parte del proyecto **Mirall. Tatiana Vega**

Mirall me ayuda a conocer gente y ser una base de monitor de tiempo libre con las suficientes capacidades para generar una conciencia a la humanidad y a las personas en crecimiento, es agradable saber que puedo ser un apoyo para una persona que esta iniciando el proceso de vivir... **Eric Santiago Vega**

Estudiar formació professional, sent dona a un món d'homes

Em presento, em dic Laia i actualment estic finalitzant el primer any de grau superior en automoció. Automoció? Sí. Cotxes, motos, motors i coses molt divertides.

El meu trajecte fins aquí no ha estat fàcil, però realment està sent molt gratificant.

Tot va començar quan vaig sortir de l'ESO i tothom em preguntava què volia ser de gran. Hi ha persones que ho tenen ben clar des de petites, però jo no era una d'elles. Així que em vaig posar a estudiar Batxillerat, ja que a casa volien que seguis estudiant i en aquell moment era el camí més fàcil.

Després de dos anys, em vaig presentar a la selectivitat pensant que era el que tocava fer. I doncs vaig aprovar-ho tot amb prou feines i em vaig posar a treballar. Després de portar quatre anys en una empresa, fent una feina que no m'agradava vaig decidir que ja hi havia prou de seguir el camí fàcil i agafar d'una vegada per totes les rendes de la meva vida. Aquesta, fins ara ha estat la decisió de la que em sento més orgullosa.

Això va significar seure un dia davant l'ordinador, entrar a la web d'ensenyament i començar a mirar totes aquelles opcions que se'm presentaven. D'entre elles, l'única que em va cridar l'atenció va ser automoció. La por em va envair... motors, cotxes. Això és cosa d'homes!

Al meu entorn hi havia opinions de tot tipus. A casa, hi havia qui deia que no em podia posar a estudiar això, que mai havia estudiat res semblant i que no me'n sortiria. Que començar quelcom de nou és molt difícil. Hi havia qui tenia por; on m'estava ficant, que faria, de què treballaria...? I la meva parella, que em deia que si no ho provava, mai sabria si estava prenent la decisió correcta. Així que finalment vaig superar la por i em vaig llençar de cap a les segones convocatòries. Després de vuit mesos, segueixo aquí, en una classe amb més d'una vintena d'homes. Sóc l'única dona en els dos cursos de grau superior i em sento orgullosa d'estar aquí. En aquest temps me n'he adonat que tots som iguals i estem en igualtat de condicions, que no ens hem de sentir petits davant dels altres sigui quina sigui la nostra condició o gènere i que només depèn del nostre esforç i valentia deixar enrere els rols establerts per la societat per fer allò que ens fa feliços.

Aquesta formació m'ha permès veure a què em vull dedicar i m'ha obert moltes portes al futur, com per exemple actualment amb la formació dual tenir l'oportunitat de treballar a un taller mecànic als matins mentre continuo amb els meus estudis a les tardes.

Per tot això recomanaria aquesta experiència, ja que m'ha enriquit com a persona i com a futura professional d'aquest sector i animo a totes aquelles dones que en algun moment s'han plantejat d'entrar en aquest món, que perdin la por i se sentin valentes per fer front als estereotips.

Laia Bonet López

Estudiant 1r Cicle Superior Automoció de l'INS Pedraforca